

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2023-

Nr. (17)-D8(E)-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IŠVADOS PROJEKTO

Aplinkos ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 papildymo 8³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2601, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 papildymo 108³ ir 108⁴ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2603 ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2602“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 papildymo 8³ straipsniu įstatymo projekte Nr. XIVP-2601¹ (toliau – PPATĮ projektas) siūloma numatyti draudimą viešojo maitinimo vietose neatlygintinai dalyti maisto ir gėrimų vienkartinės pakuotės, reikalavimą viešojo maitinimo vietose vartoti vietoje neatlygintinai pateikti maisto ir gėrimų daugkartinių pakuočių alternatyvą, išskyrus, kai tokioms pakuotėms taikomas užstatas. Numatyta siūlomo draudimo ir alternatyvos pateikimo išimtis, kai maisto ir gėrimų pakuotės, į kurias individualiai vartoti skirtas maistas ar gėrimas supakuotas gamybos linijoje, po to gabenamas į prekybos vietą, esančią ne gamintojo gamybos vietoje ar sandėlyje.

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 papildymo 108³ ir 108⁴ straipsniais įstatymo projekte Nr. XIVP-2603² (toliau – AAĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIVP-2602³ (toliau – ANK projektas) siūloma numatyti atsakomybę už PPATĮ projekte numatytų reikalavimų nevykdymą. PPATĮ, AAĮ ir ANK projektuose (toliau kartu – Įstatymų projektai) numatomas skirtingas nuostatų įsigaliojimas, atsižvelgiant į tai, ar draudimas neatlygintinai dalyti ir neatlygintinis daugkartinių pakuočių alternatyvos pateikimas numatomas maisto ar gėrimų vienkartinėms pakuotėms t. y. siūloma, kad nuostatos dėl gėrimų vienkartinės pakuočių įsigalioja 2024 m. sausio 1 d., o dėl maisto vienkartinės pakuočių – 2025 m. sausio 1 d.

Nutarimo projekte siūloma iš esmės pritarti Įstatymų projektams, tačiau juos tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1) Numatyti draudimą neatlygintinai dalyti ne visų pagal medžiaga, iš kurios ji pagaminta, rūšių maisto ir gėrimų vienkartinės pakuotės, bet 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/904 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo 4 straipsnyje priedo A dalyje nurodytus vienkartinius plastikinius gaminius, kurie, vadovaujantis iš Direktyvos (ES) 2019/904 3 straipsnio į Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 66¹ dalį perkeltos vienkartinio plastikinio gaminio sąvokos apibrėžtimi (t. y. „vien arba iš

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/53c43040cf9011ed9b3c9397e1236c2a?jfwid=jwc71gsdw>

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/f0a8df40cf9111ed9b3c9397e1236c2a?jfwid=jwc71gsdw>

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/19bdf380cf9111ed9b3c9397e1236c2a?jfwid=jwc71gsdw>

dalies iš plastiko pagamintas gaminys, kuris nėra sukurtas, suprojektuotas ar pateiktas rinkai taip, kad per jo gyvavimo trukmę jį būtų galima panaudoti daugelį kartų ar ciklą, grąžinant jį gamintojui pakartotinai užpildyti arba pakartotinai panaudoti tam pačiam tikslui, kuriam jis buvo sukurtas“) ir Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 4 priedu, laikytini plastikinėmis, PET (polietileno tereftalatas) ir kombinuotomis pakuotėmis.

2) Siekiant teisinio aiškumo, teisinio reglamentavimo vientisumo ir nuostatų derėjimo tarpusavyje, siūlytina vietoje PPATĮ projekto 8³ straipsnio 5 ir 6 dalyse numatytos išimties maisto ir gėrimų pakuotėms PPATĮ projekto 8³ straipsnio 1 dalyje numatyti draudimo neatlygintinai dalyti taikymo apimtį, t. y. kad draudimas neatlygintinai dalyti taikomas vienkartiniams plastikiniams gaminiams, kai jie pardavimo metu užpildomi maisto produktais ar gėrimais viešojo maitinimo vietose, PPATĮ projekto 8³ straipsnio 2 dalyje numatyti, kad alternatyva PPATĮ projekto 8³ straipsnio 1 dalyje nurodytiems vienkartiniams plastikiniams gaminiams turi būti pateikiama, kai maisto produktai ar gėrimai skirti vartoti viešojo maitinimo vietose (patalpose ar lauko sąlygomis ne didesniu kaip 40 metrų atstumu nuo viešojo maitinimo vietos įrengtose aptarnavimo vietose (zonose)).

3) Siekiant vartotojus paskatinti atsisakyti vienkartinių plastikinių gaminių, siūlytina PPATĮ projekto 8³ straipsnyje numatyti, kad, viešojo maitinimo paslaugą teikiantys fiziniai ir juridiniai asmenys, suteikdami galimybę užpildyti maisto produktais ar gėrimais vartotojo atsineštą pakuotę viešojo maitinimo vietose, privalo vartotojui pateikti informaciją apie sąlygas, kuriomis leidžiama įsigyti maisto produktų ar gėrimų vartotojo atsineštoje pakuotėje, kad būtų užtikrinti 2004 m. Balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos ir 2004 m. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1935/2004 dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, ir panaikinančiame Direktyvas 80/590/EEB ir 89/109/EEB, nurodyti saugos ir higienos reikalavimai.

4) Pagal siūlomas patikslinti PPATĮ projekto 1 straipsniu pildomo PPATĮ 8³ straipsnio nuostatas siūlytina pakoreguoti AAĮ ir ANK projektus, numatančius juridinių ar fizinių asmenų atsakomybę už PPATĮ projekte numatytų reikalavimų nevykdymą, t. y. AAĮ ir ANK projektuose numatyti, kad atsakomybė taikoma už neatlygintiną vienkartinių plastikinių gaminių, nurodytų PPATĮ 1¹ priedo 1 ir 4 punktuose, kai jie pardavimo metu užpildomi maisto produktais ar gėrimais viešojo maitinimo vietose, dalijimą ir alternatyvos, kokia yra numatyta PPATĮ projekto 8³ straipsnio 2 dalyje, šiems vienkartiniams plastikiniams gaminiams nepateikimą.

5) Siekiant suteikti laiko viešojo maitinimo sistemos dalyviams prisitaikyti prie PPATĮ projekte numatytų pokyčių, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje numatyta *dvių datų* taisykle ir atsižvelgiant į tai, kad pagal Direktyvą (ES) 2015/1535, Europos Komisijai gavus valstybės narės teikiamą notifikavimo pranešimą, PPATĮ projekto priėmimas sustabdomas ne trumpiau kaip 3 mėnesiams (arba 6 mėnesiams, kai Europos Komisija ar kita valstybė narė per 3 mėnesius nuo pranešimo apie techninio reglamento projektą gavimo pateikia pastabą), siūlytina Įstatymų projektų nuostatų įsigaliojimo datą numatyti vienodą (nuostatomis, susijusioms tiek su gėrimų, tiek su maisto vienkartinėmis pakuotėmis) ir ne ankstesnę kaip 2024 m. lapkričio 1d.

6) Siūlytina apie PPATĮ projektą pranešti Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms vadovaujantis Direktyva(ES) 2015/1535 ir šią direktyvą bei Pasaulio prekybos organizacijos Sutarties dėl techninių prekybos kliūčių nuostatas įgyvendinančiomis Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr.617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

7) Siūlytina įvertinti, ar Lietuvos Respublikoje *laikiniai* paslaugas teikiantiems kitų valstybių narių paslaugų teikėjams (toliau – laikiniai paslaugas teikiantys teikėjai) neturėtų būti taikoma išimtis pateikti PPATĮ projekto 8³ straipsnio 2 dalyje siūlomą alternatyvą. Nusprendus išimties netaikyti, apie PPATĮ projekto 8³ straipsnio 2 dalyje numatytą reikalavimą pateikti alternatyvą laikinai paslaugas teikiantiems teikėjams turėtų būti pranešama Europos Komisijai. Pranešimas teikiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 9 straipsnio 5 dalimi ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinus paslaugų teikimo

laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

Nutarimo projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“. Nutarimo projektu siūloma notifikuoti PPATĮ projektą.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projekte naujų sąvokų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka, nėra. Nutarimo projektu siūloma į PPATĮ projektą įtraukti sąvoką, kuri vertintina Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas neprieštaruja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Konsultacijų su visuomene nebuvo ir jos neplanuojamos.

Nutarimo projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti (TAIS Nr. 23-13420) Aplinkos apsaugos agentūrai, Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos, Antrinių žaliavų ir atliekų surinkėjų, perdirbėjų asociacijai, Aplinkosaugos koalicijai, asociacijai „Lietuvos gėrimai“, Asociacijai „Lietuvos maisto pramonė“, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Finansų ministerijai, gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“, Konkurencijos tarybai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Lietuvos aludarių gildijai, Lietuvos atsakingo verslo asociacijai, Lietuvos chemijos pramonės įmonių asociacijai, Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacijai, Lietuvos kosmetikos ir buitinės chemijos gamintojų asociacijai, Lietuvos natūralaus mineralinio vandens gamintojų asociacijai, Lietuvos pakuotojų asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai, Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacijai, Lietuvos spaustuvininkų asociacijai, Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Pakuotės atliekų perdirbėjų asociacijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Teisingumo ministerijai, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos, VŠĮ „Užstato sistemos administratorius“, VŠĮ „Žaliasis taškas“, VŠĮ „Žiedinė ekonomika“.

Pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, Konkurencijos taryba ir Specialiųjų tyrimų tarnyba. Nutarimo projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pastabas ir pasiūlymus. Argumentai, kodėl neatsižvelgta į dalį gautų pastabų, pateikti derinimo pažymoje.

Nutarimo projekte atsisakyta nuostatų dėl daugkartinių pakuočių naudojimo sistemų, atsisakyta Nutarimo projekte siūlyti papildyti PPATĮ projektą straipsniais, papildančiais PPATĮ 2 straipsnį naujomis sąvokomis ir PPATĮ 7 straipsnio 1 dalį 6 punktu, – numatyti gamintojams ir importuotojams naujas pareigas, susijusias su dalyvavimu daugkartinių pakuočių sistemoje (-ose),

taip pat papildyti PPATĮ projektą straipsniu, papildančiu PPATĮ 7¹ straipsnį 3 dalimi, numatančia, kad gamintojai ir importuotojai atleidžiami nuo PPATĮ 7 straipsnio 3 dalyje nustatytos pareigos mokėti mokestį už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis, kai jie ne pirmą kartą Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekia daugkartines pakuotes, įtrauktas į daugkartinių pakuočių sistemas. Šias nuostatas Aplinkos ministerija planuoja įtraukti į naują teisėkūros iniciatyvą.

2023 m. spalio 5 d. Nutarimo projektas per TAIS pateiktas Vyriausybei (TAIS Nr. 23-13420(2)). Pastabų ir pasiūlymų pateikė Finansų ministerija, Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė, Krašto apsaugos ministerija ir Teisingumo ministerija. Finansų ministerija pateikė pastabas dėl ankstesnio Nutarimo projekto varianto (TAIS Nr. 23-13420), kuriame siūlytos nuostatos dėl daugkartinių pakuočių naudojimo sistemų. 2023 m. spalio 5 d. pateiktame Nutarimo projekte nuostatų dėl daugkartinių pakuočių naudojimo sistemų atsisakyta. Į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės, Krašto apsaugos ministerijos ir Teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta, jos suderintos darbo tvarka.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Atliekų politikos grupės (vadovė – Vilma Slavinskienė, mob. 8 698 75 027, el. p. vilma.slavinskiene@am.lt) vyriausioji patarėja Greta Česnaitytė (mob. 8 696 85 134, el. p. greta.cesnaityte@am.lt) ir vyresnioji patarėja Rasa Uselytė (mob. 8 695 11 205, el. p. rasa.uselyte@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Derinimo pažyma, 4 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas

G. Česnaitytė, mob. 8 696 85 134, el. p. greta.cesnaityte@am.lt
R. Uselytė, mob. 8 695 11 205, el. p. rasa.uselyte@am.lt

